

برگزاری جشنواره فیلم فجر؛ اشتباهی بزرگ

صاحب امتیاز:
 موسسه فرهنگی، هنری وصف صبا

مدیر مسئول و سردبیر:
 محمدرضا شفیعی

دبیر گروه تحریریه:
 دنیا خمایی

مدیر هنری:
 سپهر خامه‌ور

گروه تحریریه:
 پریسا سادات خضری

محمد تقی زاده
 آریا باقری، پریسا شریعت رضوی

عکس جلد سینما:
 رامونا واریان

عکس جلد تلویزیون:
 مهسا کیوانپور

لیتوگرافی، چاپ و صحافی:
 خجسته نوین

توزیع:

نشر گستر امروز

نشانی:

خیابان آیتاله مدنی
 کوچه خجسته‌منش، پلاک ۵

تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲

فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵

www.mahnamehsaba.com

شبکه‌های مجازی:

@mahnamehsaba

با سپاس از:

مریم عرفانیان، حامد عنقا، امین داداشی، زهرا دمزاآبادی، احمد طالبی نژاد، سعید ابوطالب، فائزه باقری و ... تمام کسانی که در شماره ششم ما را همراهی کردند.

احمد طالبی نژاد
 منتقد و کارشناس سینما

یک اشتباهی که در اینجا رخ داده این است که دوستان به خصوص آقای طباطبایی نژاد (من از ایشان تعجب می‌کنم چرا که آدم باهوش و یادداری هستند) تفاوت بین مسابقه و جشنواره را در نظر نمی‌گیرند، چون شکلی که می‌خواهند جشنواره را برگزار کنند بیشتر حالت مسابقه دارد. گفته‌اند فیلم‌ها را نشان نمی‌دهیم، داورها فیلم‌ها را می‌بینند و نتایج را اعلام می‌کنند، در نتیجه این یک مسابقه است و جشنواره نیست. جشنواره یعنی مردم فیلم‌ها را ببینند، مسائل جنسی مثل نمایشگاه، بازار فیلم و خیلی اتفاقات دیگر را داشته باشیم اما در حال حاضر به طریقی می‌خواهند آن را برگزار کنند که دیگر نامش جشنواره نیست و شاید بتوان گفت مسابقه فیلم‌های سال نود و نه است. وقتی جامعه دچار التهاب است و در بحبوحه کرونا قرار دارد و از طرفی مسائل اقتصادی هم کم‌رنگ‌تر شده، چه اصراری است که هزینه‌های صرف بشود تا امسال جشنواره را برگزار کنند. المپیک را هم تعطیل کرده‌اند و این مساله که از آن مهم‌تر نیست. بنابراین می‌توان امسال این کار را نکرد و اگر شرایط در سال آینده بهتر شد، همان موقع برگزار شود. در حال حاضر به نظر می‌آید که این حرکت بیشتر یک عمل سیاسی است تا یک عمل فرهنگی و به دلیل اینکه جشنواره فجر باده فجر همزمان است می‌خواهند حتماً چنین رویدادی هم برگزار شود.

■ ■ ■

اگر جشنواره ونیز برگزار می‌شود فرق دارد چرا که در اروپا رعایت پروتکل‌ها امری جدی است و مردم هم به طور جدی آن را رعایت می‌کنند. از طرفی شرایط نیز فرق می‌کند. در واقع آن زمان که در ونیز جشنواره برگزار شد جهان به موج دوم کرونا نرسیده بود. ضمن اینکه اگر برای مثال حتی یک نفر هم بر اثر این رویداد مبتلا شده و جانش را از دست داده باشد، این یک جنایت فرهنگی محسوب می‌شود و دلیلی ندارد که ما هم بخواهیم همان روش را تکرار کنیم.

ما وقتی در شرایط معمول نمی‌توانیم مردم را به رعایت پروتکل‌ها وادار کنیم، در دوران جشنواره نیز نمی‌توانیم. من در حال حاضر به دلیل کرونا در یک شهرستان زندگی می‌کنم و در اینجا هیچکس ماسک ندارد، رعایت نمی‌کنند و انگار کرونایی وجود ندارد. ما چنین مرده‌می‌هستیم، یعنی وقتی جشنواره‌ای داشته باشیم به هر حال هجوم می‌آوریم و فیلم‌ها را در سالن می‌بینیم. البته این مساله راهکارهایی داشت و باید زمینه‌اش را آماده می‌کردند؛ برای مثال در نظر گرفتن سالن‌هایی با ظرفیت کم و شرایطی از این قبیل که مسائل ایمنی و بهداشتی در آن‌ها کاملاً رعایت شود، اما می‌خواهند عجله‌ای یک جشنواره‌ای برگزار شود تا بگویند ما جشنواره برگزار کرده‌ایم. از نظر من این مساله همانطور که گفتم، یک رویکرد سیاسی دارد و نه فرهنگی.

■ ■ ■

واقعیت این است که نه تنها این جشنواره بلکه همه جشنواره‌هایی که در حال حاضر برگزار می‌شوند، اگر برگزار نشوند هیچ اتفاقی نمی‌افتد و هیچ آسیبی به هیچکس نمی‌رسد، ضمن اینکه در نظر داشته باشیم امسال سینمای ایران عزادار است چرا که تعدادی از بهترین‌هایش را در دوران کرونا از دست داده و این غم هنوز بر دل‌هاست. ما این مساله را نادیده بگیریم و جشنواره برگزار کنیم که چه بشود؟ بشماریم و ببینیم چه تعداد از هنرمندان خوب سینمای ایران در یک سال گذشته از دست رفته‌اند؟ اگر به شکل جشنواره‌ای بخواهیم به این مساله نگاه کنیم اصلاً یک جور توهین به روح

و ذات آن‌هاست، چرا که عملاً هم خانواده‌های آن‌ها و هم جامعه سینمایی ما عزادار است. در پشت صحنه پروتکل‌ها را رعایت نکردند و بسیاری از عوامل حین انجام کار بیمار شده و جانشان را از دست داده‌اند. به هر حال به نظر می‌آید که اگر یک سال یا حتی دو سال جشنواره‌ای برگزار نشود هیچ اتفاقی نمی‌افتد؛ بگذارید مردم زندگی‌شان را کنند و به سلامت از این بحران جهانی عبور کنند. در همه جای دنیا همین تفکر را دنبال می‌کنند ولی نمی‌دانم چه اصراری هست که ما آن را برگزار کنیم. ضمن اینکه پیش‌تر گفتم کاری که طباطبایی نژاد می‌خواهد انجام دهد بیشتر حالت مسابقه دارد؛ وقتی مردم نتوانند فیلم‌ها را ببینند و شرایطش نباشد چه اصراری است که این جشنواره برگزار شود.

■ ■ ■

اگر مدعی هستیم که مردم برای ما مهم هستند، عقل حکم می‌کند که سلامت جامعه و مردم را در اولویت هر کاری قرار دهیم اما اگر اصرار است مردم سیاهی لشکر باشند پس هر کاری دلشان می‌خواهد بکنند. اینکه داورها فیلم‌ها را ببینند و جایزه بدهند چه دردی را دوا می‌کند؟ اجازه بدهید شرایط آکران فیلم‌ها به وجود آید چرا که این فیلم‌ها باید در آکران دیده شوند و وقتی دیده نمی‌شوند آخرش که چه؟ فرض کنید که چند فیلم را تعداد محدودی برای مثال گروه داوران ببینند و جایزه بدهند، مردم برای چه باید هورا بکشند؟ در واقع سوال من این است که وقتی جشن واقعی و با شرایط آن وجود ندارد مردم چرا باید هورا بکشند؟ به نظر من در این شرایط اگر جشنواره را برگزار نکنند خیلی بهتر است.

■ ■ ■

این جشنواره در این سی، چهل سال به هر حال همیشه با حضور مردم جشنواره فجر بوده و ما باید ببینیم که مهم‌ترین و تاثیرگذارترین رویداد سینمایی است. من به عنوان کسی که از اولین دوره جشنواره فجر همیشه حضور داشته و در جریان بوده، می‌گویم که لذت جشنواره به حضور مردم است. در این معادله، زمانی که حضور مردم وجود نداشته باشد و آن‌ها غایب باشند برگزار کردنش چه لذتی دارد؟

■ ■ ■

این که به اصرار می‌خواهند جشنواره را برگزار کنند این شائبه را به وجود می‌آورد که یک بودجه‌ای هست و باید صرف شود که عده‌ای هم لفت و لیس می‌دهند در این زمینه خواهند داشت. در این شرایطی که مردم به نان شبشان هم محتاج هستند و قوت لایموت گیرشان نمی‌آید و مجبور هستند که گور خوابی کنند و در پشت بام بخوابند، این درست نیست. یک سال به جای جشنواره برگزار کردن این پول را خرج شرایط اجتماعی کنیم. از نظر ارزش فرهنگی، ثواب و هر چه که استمش را بگذارید بهتر است و به نظر می‌آید که ماجرای اصلی همین پول است که باید به طریقی حیف و میل شود. به نظر من آقای طباطبایی نژاد به عنوان یک آدم منطقی و شخصی که در این جامعه زندگی می‌کند و من در او عقلائیتی دیده‌ام، می‌تواند برای اولین بار اعلام کند که امسال هزینه برگزاری جشنواره صرف تأمین زندگی دست‌اندرکاران سینما شود. می‌دانید این بیکاری چه بر سر اهالی سینما آورده است؟ می‌دانید که در حال حاضر خیلی از آن‌ها با بدبختی روزگار می‌گذرانند؟ لاقط چند نفری که من می‌شناسم این مشکل را دارند. چرا که در سینما درآمد ثابتی نداشته‌اند و یک بیمه‌خانه سینما داشته‌اند که آن هم هزار جور حرف و حدیث دارد. امسال این پول را صرف زندگی این افراد کنند و بگذارند زندگی آن‌ها نجات پیدا کند و از این فقری که گرفتارش هستند رها شوند؛ تاثیر و اهمیت این کار خیلی بیشتر از برگزاری جشنواره است.